

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Foi'a, candu condeu ajutóriile. — Pretialu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieresterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatòria.

Brasovu 26/14 Augustu 1868.

Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvani'a.

Blasius 18 Augustu. Diu'a nascerei Maiestatei Sale s'a celebratò aici cu deosebita pietate si cultu. Catedral'a era indesuia de popor, impartasinduse la fierbintele rugatiuni, rugatiuni, cari se adusera inaintea altariului Ddieuului celor viu, pentru indelung'a vietia a inaltatului nostru imperatu, rege apostolicu si Mare Principe, pentru inolt'a sa familia si tota cas'a domnitòria, suptu aripele carei'a a aflat si natiunea nostra prea inalta consideratione, pentru neclatit'a ei credintia oatra tronu, aderintia si pronitate la sacrificia, in care ca intru unu limanu odichnesou sperantiele ei. —

Revista dualistica.

Abia intrà opulu reconstituirei monarchiei in ogasiele sale dualistice prin sanctionarea legilor din an. 1867, care reguléza dreptulu de statu alu Ungariei catra Austri'a cea dincolo de Lait'a, si unu incidentu scomotosu si imputitoriu alu germanilor, festivitatea tirului din Vien'a seu a reuniunei puscatorilor germani federati, unde volveiea flamurele unite ale Germaniei, ma ale tuturor colonelor germane de pre globulu plementului, oa chiar si din Americo'a erau acolo representati intre cele vr'o 21.000 de puscatori de tota speci'a, cari, luoru naturalu, nu potea se nu'si manifesteze comunele dorintie pentru unirea natiunale librale prin toaste redicate pe intrecute, acestu incidentu scomotosu, dicu, a fostu in stare a turburá ap'a, in care se adapá cu atata sperantia dualistii intre sine. Dieiti'a discordiei Erid'e 'si aruncò marulu seu de auru cu inscriptiunea: „Se se dè celui mai puternicu" la midilocul mesei dualistice. Diurnalele maghiare adica, nu putura mistu' hapurile jalusiei, ca se lasse germanilor deplin'a bucuria conceputa din estasulu toastelor si alu cuventarilor de calibrulu celu mai unificatoriu alu natiunei germane si

„Pesti Napló", chiaro „Pesti Napló", organulu primariu, recuocousou de organulu partitei domnitòria, organulu lui Deák est in publicu cu unu articlu de aluatu forte acru, ma totuodata si amenintiatoriu cu prorumpere, cum prorupse Eolus regale venturilor cu „quos ego", ca vomu dà noi vóue tendintie germane natiunale, si esf in antepostulu unei lupte cu pén'a cam cu urmatòri'a vorba:

„Inainte de pacea dela Prág'a, (Sadov'a 1866) ar' fi doritù maghiarii unu parlamentu germanu, pentruca ei priviea autonomia Ungariei sub uniune personala numai ca o consecintia necesaria a starei de mainainete; dara dela 1866 provinciele ereditarie germane au cautatò sin-gure a se intielege cu Ungari'a si ce au cautatò au si aflatu; Ungari'a s'a lepedatò de uniunea personala din causa, ca ce celealte provincie ereditarie inca au abdisu d'asi mai cauta punctulu loru de gravitatìune afara din monarchia. Un'a politica germana pentru Austri'a este de prisosu de aci incolo, ma e chiaru si daunatòsa, pentruca ea nu insemnéza alt'a, decetu unu res-belu neincungiurabilu ou Prusi'a, seu o Austri'a portata de nasu de Prusi'a. Cea mai intima convingere alui „Pesti Napló" e, ca egemonia Austri'i in Germania s'a facutu pentru totul-deun'a imposibila. Maghiarii nu voru concede, ca se se mai incurce in causele germane. Déca germanii austriaci porta doru de fratii loru, du-case la ei, ca Ungari'a 'si va tiené dinasti'a si ou ea va luá si Dalmati'a, care se tiene de dinasti'a s. o. l.

Acetutu articulu irita diaristic'a vienesa la

o lupta inflacarata, care inca totu mai durésa. Anumitu „Die Presse" se desearca asupra deákistilor cu unu articulu intitulat: „Dem groben Klotz ein grober Keil", adica grosolan'a merita grobianitate. „Presse" insira pacatele deákistilor, ca facura trafica cu conservativii vecchi, ceea ce a adusu sistemulu de sistare, inse constitutiunea unguresca se restituisse numai in principiu; dar' Sadov'a a taiata nodula gordianu alu lui Deák. Nu maghiarii, ci pacea dela Prág'a a facuta provinciele ereditarie se abdica de parlamentulu centralu, pentruca loru li s'a disu, ca perdiendu patent'a din Fauru se nu se supere, pentruca ea a fostu numai o pedeca pentru parlamentulu din Frankfurtu (—), deci organulu deákistilor se nu regalese pre nemti cu amenintiari, ca pre nisce jidani maghiari. Beast in cuventarea sa dela festivitate a accentuatu destulu, ca Austri'a nu se va mai amestecá in afacerile germane si maghiarii n'aveau ce se acatiá de fiacare fruse esita din gur'a nemtilor dela festivitate; dar' apoi „Pesti Napló" ascrie acestei festivitatii o tendintie catra disolvarea Austriei. — Numesce pe „Pesti Napló" Spitzel alu festivitatei si pre deákisti politiani-centralistioi, ca amenintia pre nemti cu finis Austriei, déca nu'i voru ascultá pre ei. Ci maghiarii, candu i ar' lasá nemtii austriaci, ar' remané innecatii de slavi ca Faraonu in marea rosia. — Numesce pre maghiari husari cechici de ai lui Bach si gendarmi unitatii austriaco. — De aci impota maghiilor, ca mergu prea departe, candu vréu ae fis centralu si punctulu de gravitatìune in monarchia, tendinduse la fulgerulu lui Joue. — „Voiti voi din Bud'a-Pest'a se ne guvernati pre noi nemtii austriaci, cum guverna rusulu pre nemtii dela marea ostica?" De aci provoca pre senatulu imperialu, ca se protesteze energicu in contra fraseloru celor putrede si nelegali, ce le cuprinde impacarea ungaro-croata in privint'a Dalmatiei. Apoi in fine vine la Transilvani'a si dice, déca „Pesti Napló" in sumeti'a sa oea absolutistica de politia apeléza la interesele dinastie, apoi elu cu aceea face cale ardelenilor cu sasii sei se fia representati din aceleasi motive in parlamentulu vienesu. —

Aceste amenintiari le replica „Pesti Napló" in alto Nr. cu o maniera penitentiaria, oa nu s'ar fi astuptat la o vorba statu de aspra si dice: se ne erte vienesii, inse noi ne aducemு forte bine aminte, candu s'a disu in senatulu imperialu, ca Ungari'a ar' fi perduta, candu s'ar anescă Austri'a germana la Germania, la ocea ce numai acum replica, candu ei ou totii, cu diornalisti, cu ministrii cu totu facura demonstratiuni impuitòria in contra intereselor statului austro-maghiara formulat in 1867, si candu nemtii s'au vediutu siliti a linisoi prin depesie si pre Bismark, ca se nu se mania pentru acea demonstratiune.

Foile clericale „Hirnök" si „Idők tanuja" inca pretindu, ca se se incorporese Dalmati'a cu Ungari'a, ma si foile stangei estreme striga, ca Ungari'a se se faca catu de tare, pentruca de provinciele germane totu va trebui dinasti'a se abdica catu mai curundu.

Aceste expresiuni in Vien'a se judecara ca o tradare de patria in contra opiniunei publice, in contra statului si in contra tuturor natiunilor lui, ca unu pronunciamentu, dinaintea caroia dispare pronunciamentulu celu dela Blasius ca o nulitate din stang'a cifrelor criminatitii. Vienesii dicu, ca Austri'a nu se poate derimá fara ca se apuna si splendórea corónei lui Stefanu.

Cererea lui „Pesti Napló", ca inca si Gáldi'a si Bucovin'a se se alature la corón'a Ungariei, fiinduca la acésta are regele Ungariei tota plenitudinea puterei, facu pe diurnalele vienesi se scoipe focu pentru acésta pretensiune, dicoundu, ca imperatulu Austri'i nu poate face

acésta fara de senatulu cislaitanu, caroia nu'i este ertatu se'si dè invoirea la acésta abdicere si unu proiectu ca acésta de anexiune s'ar poté realizá numai cu ruptura constitutiunei. Diurnalul „K. V. Ztg." observéza, ca acésta despretuiri din partea pretensiunilor unguresci are se'si o impute Austri'a numai concesiunilor sale. Acum se totu bombardesa ministeriulu cislaitanu prin diurnale, se nu conéda, ca pre langa daun'a cesa mare si sacrificiale materiale ce le a incarcata Cislaitanu asupra'si pentru invoirea cu Ungari'a, se remana si de rosine si in fine si de batujocura. — Ministeriulu se provoca mereu cu tota urgint'a, ca se representeze cu energia pe Austri'a in consiliul corónei, pentruca influenti'a maghiarilor este pre periculoasa autonomiei Cislaitaniei. —

Represaliu amenintiate in contra Ungariei. Din publicatiunile semiofficiale ale Ungariei vediura nemtii, ca depunerea cautiunilor, mai vertosu la concessionarii de drumori ferate, se concede din partea regimului ungariu numai in hartii unguresci de pretiu, cu scopu de a redicá cursulu hartiilor dela imprumutulu drumului de feru ala Ungariei. Acésta impregjurare a pusu si pe cea mai mare aperatòria a dualismului pre „Neue fr. Presse" intr'o uitire, inoata perdiendu'si patient'a strigă cu amaratiune asia: „Ce va fi acum, déca regimulu de dinoce de Lait'a va vré se exerciteze aici reciprocitate si déca s'ar pune aici la cale, ca hartiile de pretiu ale imprumutului ungariu si obligatiunile engajio de desarcinarea pamentului etc. etc., se nu se pôta primi de cautiune? Nu cugeta ministeriulu maghiaru, ca prin o proscripsiune ca acésta ar' merge mai reu hartielor maghiare, decatu hartielor nôstre prin proscripsiunea maghiara? Lucrul a-cesta are si o insemnatate practica si noi tragemu aci luarea aminte a regimului nostru. Noi punem in se unu deosebitu accentu pe aparatiunea acésta, pentruca ea ne scote la lumina o nerespectare batatoria la ochi si una conceptu curiosu, ce'lui are regimulu ungariu despre economia dualismului." —

De astadata incheiamu revist'a cu atat'a, lasandu cetitorilor se judece mai departe, care e calea pe vale. — Noi ne amu soi da judecat'a, candu amu, si oandu vomu avé pentru cine.

Stadiulu controversiei bisericei la S. Treime in Brasovu.

De candu publicaramu mesurele ven. ordinariatu si consistoriu gr. or. asupra nesubordinarei representantiilor memoratei biserici de aici, care a tiasu dupa sine inschiderea bisericei numite la S. Treime, caus'a acésta a ajunsu pana in momentulu de facia la stadiulu urmatoriu:

„Telegrafulu Romanu" in Nr. 56 s. c. publică acésta otarie:

Nr. Cons. 717—1868.

Avendu consistoriulu archiediecesanu gr. or. din Ardélu in vedere, ca pedéps'a de interdictu enunciata in 21 Martiu a. c. Nr. Cons. 326 sub care cretinii greci si bulgari dela biserica cu hramulu S. Treime din Brasovu au oadiutu, — duréza acum la 3 luni de dile, si prin urmare preste voint'a consistoriului — prea multu, precum si ca urmarile acestei pedepse au atinsu si alte suflete nevinovate, oari ofteza dupa redicarea interdictului; mai departe, fiinduca durea acésta indelungata a interdictului a setisfaotu pre deplinu autoritateli si dignitatei canonicelor, precum si vadie si ordinatiunilor stapanirei bisericescii; in fine avendu consistoriulu inaintea ochilor cuvintele Mantuitorului: „Nu am venito in lume, ca se judeeu lumea, ci se o mantuiesc" si éras: „Mila voiu, darsu nu jertfa" -- a otarit.

Că interdictulu din 21 Martiu a. c. sub Nr. Cons. 326 enunciata, se se redice si biserica cu hramul „Santei Treimi“ din Brasovă se se deschide si se se predă érasi spre obstésoa intrebuintiare si mangaiere sofletéca, a tuturor creștinilor nostri de acolo.

Sibiu, din siedintă consistorială archidiocesană gr. or. tinență în 10 Iuliu 1868.

Demetriu Rauciu,
secret. cons.

Pe lângă otarirea aceasta s'au defiștu si relatiunile între greci si romani la biserică S. Treimi, că se se sustinea pe basea principiului paritatii, adica cum a fostu starea luoalui dela infiintarea acestei biserici. Aceasta punere la cale recunoscută si de in. ministeriu de cultu, se tramise pe canalul bisericesc si se publică respectivilor dela comună bisericiei S. Treime; renitentii inse au respinsu aceasta publicare, cu cuvântu, ca ei astăpta asia ceva prin magistratul (?) că cum biserica aceasta s'er tienă de ierarchia sasomagistratuală si nu de oea biserică, de care o léga unitatea creditii (!).

Intre aceste vedem, ca spiritele respective inca totu nn era odiohni, fiinduca vediuramu atatu in foi germane catu si in „Tel. Rom.“ o infruntare de pretensiuni cum suntu cele exagurate din partea renitentilor. Eca ce dice „Tel. Rom.“ Nr. 60:

,Sibiu 27 Iuliu.

,Sieb. deutsches Wochenblatt“, fóia septemanaria, ce apare si in Sibiu scris in Nr. 10 in rubrică „revista septemanaria“ urmatorele:

,La finea seculului trecentu au zidit grecii emigrati din Turciă o biserică in Brasovă, carea provedita cu fundatiuni bogate, a fostu destinata esclusivă pentru servitiul domnedieescu alu naționalilor greci. Nu multu după aceea s'au escatu conflicte intre comună grecescă si regimentulu bisericei greco-orientale, cari (conflict) aveau in vedere administratiunea avelei bisericescă si in genere incorporarea bisericei locale in bisericăa tierei greco-orientala (griechisch-orientalische Landeskirche)“ s. a. m. d. vorbesce despre punerea interdictului asupra bisericei si despre redicarea lui.

Ne miram de orașa nesciintia ce dovedesc scriitoriu acelui notitie in o afacere, de o parte atatu de aproape de densulu, de alta parte atatu de interesanta pentru orice omu, carele are de a face cu, — si de a trăi in corporatiuni constitutionale, fia acele politice, fia bisericescă.

De astădată i spunem scriitoriuui, ca assertulu seu despre zidirea bisericei amintite mai susu nu contiene nici una adeverit. Binevoieșca a se ostenu pana la judecătura magistratului din Brasovă si a căută acolo in carteau fundația si se va convinge, ca bisericăa din cestie nu e zidita de greci ci de romani, e scrisa in limbă romana; ca romani au zidit acea biserică spre intrebuintarea comuna a tuturor creștinilor gr. or. din cetatea Brasovului, fara de deosebire de naționalitate si au dărătu dăoue case in favoarea națiunii grecesci nici a companiilor greci; mai departe; ca Panaiotu Hagi Nica darul seu de 6000 piastri asisderea l'au consanțătă spre ajutorarea obștească, si numai 10.000 fl. pe sămă unei soile grecesci, dăra nu oumpanie grecesci. De aceea, fiinduca acestu creștin bunu a marturisit de daruirea acestei de 6000 piastrii si înaintea comisiunei guberniale, in fruntea careia se află contele Nemes si la carea au asistat si grecii dela companie: acesti greci au si blasphematu, in facia comisiunei pre Panaiotu Hagi Nica, pentru ca nu au datu darul seu grecilor. Fundatiunea marétiă, ce o mai are bisericăa acestea dela principale Brancovénu din an. 1823 inca e consanțătă eschisivă bisericei dela S. Treime, dăra nu națiunii grecesci, si după declararea serbatoréscă din 12 Iuliu a. c. a principelui Brancovénu, carele este clironomul legiuitoru alu fundatorului principelui Brancovénu, s'au consanțătă spre ajutoriul românilor ardeleni ortodocsi.

Standn astfelui lucrulu, aratene ori si cine, care suntu fundatiunile cele bogate, care se le sia facutu grecii emigrati din Turciă la Brasovă pentru zidirea si însestrarea bisericei dela S. Treime in cetatea Brasovului?

Din contra, noi vomu documentă duchulu loru neodichinită, pentru carele ei inca la 1782 au capatatau infruntare; din causa, ca molestă dicasteriele ou acuse nefundate asupra românilor. Eta ce s'a sorisut magistratului Brasovă lui din partea guvernului: . . . „vorstiglich aber

solle der Magistrat einigen unruhigen Mitgliedern der hiesigen griechischen Compagnie die ernstgemessene Weisung und Warnung geben, dass sie sich Inhalts der auf ihre Supplique unter dem 6 Juni l. J. (1792) erflossenen a. h. Hofentschließung zur Ruhe begeben möchten, wenn sie anders sich nicht die a. h. Ungnade zu ziehen wollten. . . .“ (Magistratul inse se indrepte si se admoneze pre unii membri neodichinită ai companiei grecescă de aici in modulu celu mai seriosu si coresponditoru, că se se conforme cuprinsului pr. in. decisioni de curte, emanate la suplică loru, sub datul dela 6 Ianuie că se se asizeze, deo de altmintrea nu voru voi a-si atrage asupra si pré inaltă disgracia.)“ —

Blasiu 16 Aug. 1868.
Despre alegerea mitropolitului la
11 Augustu.

(Capetu.)

Aug. Popu protopopulu Albei Iulie propuse multiamita Mai. Sale pentru concederea alegerei si dlui ministru pentru propusetiunea facuta. Mai incolo unu protestu serbatoreștu inaintea lui Ddieu si a lumei in contra atacarei dreptului nostru de alegere — si rogare la ministeriu, că pre venitoru se nu semai amestece intru cele interne ale deprinderei dreptului nostru despunendu, cum avemu a siedé in si nodu s. a.

P. Popu, vicariulu Hatiegului modifică ună din propunerile aceste dicoundu, că ascurarea dreptului de alegere se se face prin una reprezentatiune, ce din partea sinodului se se aterna Mai. Sale.

Sinodul primă propunerea dlui P. Popu si numă una oomisiune pentru facerea reprezentatiunei aceleia.

B. Densusianu, prot. Bobalnei inca provocă pre sinoda prin una propanere a eparchiei sale, că se faca pasi pentru dreptul de alegere miecandu pentru estenderes a celiu si la diecesele sufragane.

La care Il. Sa d. comisariu Bohetelu dise, ca dreptulu de alegere s'a luat sub absoluțiu, oanda s'a restaurata mitropolia (?) nu acum. Si ministeriu totu a concesu acum alegerea. — Dupa aceea comenadă la măsa pre DD. scratatori alesi de sinodu inainte de convocarea dlui Antonelli.

Actul votisarei s'a inceputu si a decursu fara de conturbarea cea mai mica.

La urna s'a apropiat :

Din archidiocesa 121, (absenti 7).

Din diecesă Gherlei 82, (absenti 4).

Din diecesă Lugosului 12, (absente nime):

Sumă votantilor 215. Din cari pentru

D. Ioane Vancea eppola Gherlei 59.

— Timoteu Cipariu, canoniciu 49.

— Ioane Fekete, , 36.

— Demetru Coroianu, vicariu 31.

— Const. Papfalvi, canoniciu 15.

— Aleos. Dobra, ep. Lugosului 11.

— Ioane Antonelli, vicariu 6.

— Gieg. Silasi, v. rectoriu 2.

— Ant. Vestemeant, can. 1,

éra că recalificate s'a respinsu 5.

Din alaturarea numerilor se vede: cumca gherlanii s'a impartita intre Coroianu si eppulu Vancea, parels din urma se crede a fi capetata si din archidiocesa la 10 voture. — Blasianii s'a impartita intre Cipariu, Fekete, Papfalvi si alalti, — era lugosianii au ramas pre lunga Il. Sa Dobra.

De oficiulu cronicariului se tiene a insemnată si aceea, cumca de cate ori protonotariulu cetea vreunu votu pentru Cipariu, adunarea totudină prorupea in urari sgomotose, din oari se cunoscă, ca lipsindu maiestria, in catru ar fi cumpănată majoritatea. —

D. comisariu r. Dobra multiamă capitulului, vicariului capitularu si sinodului pentru concursu, la care responde d. vicariu capitularu multiamindu imperatului pentru concesiune, éra DD. comisari pentru fatigile puse.

In fine Il. Sa d. Bohetelu rapită de bucuria, că ascurarile facute din parte'i s'a incoreonat cu succesu, laudă adunarea pentru ordinea exemplaria si o inchiia la 4 ore.

De sene se intielege, a urmatu prandiu, la care toastele n'au potutu lipsi si nici au lipsit, — ma si de cele cu colore politico inca au fostu, — ce despre aceste din urma insemnă, ca nu blasianii le-au inceputu, această o facu,

pantrucă ómenii se nu alunecă a crede, ca blanii nu aru fi satii de — politica.

— Inchiaia insemnatu, ca invigitorii si invinsii portau intru unu tipu semnale amarantinei. Cuscientia le spunea, ca luptă a fostu intre frati, si timpu multu se va recere spre vindecarea rupturei. Mangaiarea unei parti cu fapt'a, ca densa a incunjurat conflictul, despare, candu se iè in considerare neesitatea solidaritatii. —

Preamblarile la M. Osiorhei suntu inca totu la ordinea dilei. Judele incusitoriu, dn. Hildebrandu, desvolta activitate extraordinară, dela 17 Iuliu si pana in 17 Aug. mai in tōte dilele a fostu ocupat cu pronunciamentisti, si apoi ce felu de ocupare ostenitoriu! dela 9 pana la 2 după amédi, si dela trei pana la 9 séră! Déca tōte tribunalele si toti judecătii s'ar portă asia: la judecătorele noștri nu s'ar dă-se nici una restantă. — u.

Blasiu 19 Augustu.

Domnule Redactoru!

In 16 Augustu s'a tienutu aici ecscamele publicu dela scolă de fete. Sumă scolaritelor din anul acestă a fostu de 53 inse, si numai singuru lipsă de incapaci, sici in Blasiu prea simfita, a fostu caușa de acăstă scolutia n'a crescut la unu numeru si mai mare.

Este unu evenimentu imbucuratoriu, că si romanii de pre locurile acestea au inceputu a apriu importantă educatiunei seosului femeiescu. Cu cata caldura si cu ce interesu imbrăcosiță ei acăstă scolă, — care este chiamata a redică secolul frumosu la gradul ce i se cuvine in societate, a dovedită aceea cununa frumosă de domne si domni, cari au grăbitu se asiste la acăstă serbatore.

Responsurile fetiților din diversele obiecte de investimentu ce li se propunu au fostu bune; multe dintre ele se destinsera prin lucruri de mana: una proba invederata despre desteritatea si diliginta domnei profesore.

Dupa finirea acestui ecscame si după premiera celor mai destinsse scolaritie, venerabilele directoriu alu acestoi institutu binecuvantat: neobositala parinte alu literaturei dn. canoniciu mitropolitanu si directoru gimnasialui romanu **T. Cipariu**, indreptă catra numerosul publicu, umatoriu la convintarea plinu de insemnatate, pre care ti'u oaminecă aici in totu cuprinsulu:

Domnitoru si Domnelor!

,Este ceva inițiatoriu de anime, vediendu in ce mesura publicul nostru s'a interesat totudină de acăstă tinera scolă pentru tinerele fetice din locu si din pregiuri, ér' alesu cu ocaziunea ecscamenelor publice la finea fiacarni anu scolasticu, pentru că se vedia sporiu, ce l'au facutu aceste tenerele in decursul acestui anu statu in cunoșintele spirituale si intelectuale catu si in cele materiali pentru viat' a practica si in formușetarea eli.

Dvōstra, ve veti fi convinsu pre deplinu, ca interesulu, ce'l portati catra acestu teneru institutu, in adeveru este meritatu. Starintele institutorilor si diliginta scolaritelor, precum ati vediuta din responsurile acesto'se, au avutu resultatulu celu mai favoritoriu, care ne promite si mai multa pentru venitoriu, unu progresu necontentit, care va se aduca acăstă mica scolă la una perfectiune dorita de toti, cari se interesă de una bona educatiune a secolului femeiescu.

Si cine este, séu cine pote fi, Dloru si Dloru, cari se nu se interesă? Au nu si ele facu parte a genului omeneșeu? Au nu suntu si ele carne din carnea noastră si sange din sansele nostru? Au sororile noastre se nu aiba pentru noi stată pretiu si valoare, catu au fratii nostri si filii nostri?

Cu tōte acestea, realu s'a templatu, educatiunea acestui secolu fù neglesă, mai multu de catu se se pote scusa, nu numai la noi, romanii, cari amu fostu inapoiati intru tōte, si cari si pentru secolul barbatescu nici pana astazi nu avemă destule midilöce de educatiune, — ci si la alte nationi, provedinte cu tōte midilöcele materiale si spirituale, inca educatiunea secolului femeiescă este intru una disproporționă batută la ochi in totu respectulu.

Macaru ca, ce progresu se pote speră in viat' a sociale, deo membrii familiilor nu se sfătă pre acelasi gradu alu culturii? Candu

barbatulu are una educatiune, de multe ori inca mai prisorisitoria, de cum cere pusetiunea sociale in care se afla, — ér' soci'a lui nici macar stat'a cata se cere, că se pôta sustine cu demnitate gradul pusetiunei socialui seu? Vedem plugari si meseriasi, cari au invetiatu si latinesce si grecesc, de care nu au nici una necesitate; ér' sociale loru necunosoundu nici primele elemente ale alfabetului limbei sale?

Si cu tôte astea, cine suntu antanii inventatori ai teneriloru rami, cari ni i tramite prevedinti'a dñeasca in sinulu familiei loru, mangaiera si desfatarea vietiei sociali? Neindoitu in prim'a linia seosulu femeiescu, ér' celu barbatescu numai in lini'a a doua. Si de acestea s'ar poté dice multe, forte multe, cari inse aici nu potu se aiba locu.

De acea ne restringem aici, mai antanu a dâ lauda lui Ddieu, care ne a ajutatu, se vedem infintiatu macar si unu institutu asia de micu, precum si multiamita, statu parentiloru, cari petrunsi de sant'a detoria, ce o simtu catra filii loru, de ale dâ una educatiune buna si sanatosă, si au tramis u pre filiele loru la acesta scola de educatiune, pre catu si Domnei si Dloru profesoari, cari cu totu zelulu s'au nevolită asi impliní acesta onorabile misiune!

Laudate si bineouventate, de Ddieu si de omeni, se fiti si voi tenere ramure ale societati omenescoi, cari v'ati puso tota nevolienti'a pentru a ve castigá cunoscintiile cele ne aparatu de lipsa, pentru viatia. Fiti si de aci inainte cu aceasi nevolentia, si cu tota diligenti'a pentru a ve completá educatiunea vostra, pentru ca se poteti fi cu timpu ornamentulu vietiei sociali, la care sunteti chiamate.

Dati lauda atotu potentelai Ddieu, ca v'a datu voie acesta buna ocasiune, de a ve cultiva anim'a si mintea, ocasiune rara, care sororiloru vostre celor mai multe lipsesce, de si anim'a loru inca e insetata dupa asemenea ocasiune, ce fatalitatea le-a denegatu.

Rogative, că acel'asi atotu potente se'si deschide indurarile sale si pentru acelesi sorori ale vostre, si se verse in animele celor cu putere cugete bune, pentru a deschide mai multe institute de educatiune pentru consociele vostre de nationes romana.

Si rogatiunile vostre cele din anime curate si inocenti, că ale vostre, voru fi ascultate de ocel ce pote tôte si a chiamata pre prunci la sene si ia bineouventatu. Aminu. — . . . iv.

Banc'a generale de ascuratii reciproca

„TRANSILVANIA“.

Prin una adresare din 7 Augustu a. c. administratiunes suprema a bancei generale de ascuratii reciproca „Transilvania“ ne trage luarea aminte a lati prin organulu acesta folositorele intentiuni ale intreprinderii acestieia, desfasurandu poporul romana multele folose ce pote trage, folosinduse de binefacerile acestei bance. Comunicam dar' din numita adresa motivele si intentiunea, cu care s'a infintiatu acestu institutu care e in stare a intinde poporului folose materiale, deca se va sci folosi de ele:

„Transilvania“ posede multime mare de materialu pentru productivitate industriala, ca deschide industriei unu campu manosu. — Si cu tôte aceste lipsesce mai tota productiunea de ocreare insemnatate; de o vieti'a industriala abia se afla la noi vre o urma. De aceea ti'er'a acésta e supusa in multe trebuinte ale sale speculatiunei straine, intreprinderiloru din afara, cari n'au lipsit nici candu de a stóres din asta impregiurare triata totu profitulu pentru sine. Asia Transilvania cea seraca de bani espórtă pe totu anulu sume insemnante pentru intreprinderi din tieri straine.

In tôte alte parti ale monarchiei se afla intreprinderi, cari si revérsa neconenitul bineouventarile loru asupra economiei populare; este acolo lucru si comunicatiunea destula; acolo tôte clasele poporului suntu ocupate. — Numai Transilvania nostra n're inca parte d'a se bucură de atare stare fericita.

Mai cu séma trebile de ascuratii côte pe ti'er'a nostra sacrificii grele; pe caile acesteia esu in totu anulu sume enorme din tiéra, cari, deca ar' remané si s'ar intrebuinta aici in tiéra, ar' poté contribui forte multa la multumirea trebuintelor nostre nationalu-economice. Prin adunarea si bu'a intrebuintare in tiéra a ba-

niloru pentru ascuratii s'ar puté celu pucinu pone una inceputa la infintarea unui emporiu pentru oomerciu de bani cu puteri proprii, din care apoi ar' resulta de sine aventulu spre mai bine pe terenul economiei nationale. Dá, numai una atare emporiu din puteri proprii ne lipsecesc! Candu acesta s'ar infintá, s'ar de-laturá la noi multe pedece, cari apasa adi asupra desvoltarei productive si industriare; economia nationala din Transilvania si-ar' puté ocupá loculu cei — cuvine dupa pusetiunea tieriei si a avutiei de materialu crudu. Esperientele practice dovedescu, ca spre acésta suntu deajunsu contribuirile capitalului miu.

Din priviri de aceste a esitu planulu nostru, de a face unu pasu, spre ameliorarea starei de-sorse si astu modu se nascu „banc'a de ascuratii „Transilvania“, alu carui scopu statutariu este:

„Insintarea si asigurarea intereselor patriotice pe terenul institutiunei de ascurare preste totu, si in specialu de o parte a desdaună pe participantii pentru casuri de nenorocire ori dauna nevinuite, mai nainte stipulate, ér' de alta parte a efectuui, că capitalele insemnante ce se aduna prin ascurari, din cari pana acum trageau folose numai tieri si societati straine, se se conserve, respectiva creze pentru ti'er'a nostra, că cu atari capitale si venitulu loru se se lucreze spre inaintarea economiei nationali prin spruginirea intreprinderiloru industriarie, mese-riare si agronomioe.“

Subinsemnat'a administratura suprema a acestei bance de ascuratii recomanda tuturoru autoritatiloru tieriei si preste totu tuturoru amiciloru patriei institutului acesta spre ajutorare si spruginirea posibila; cu puteri unite ne se succede a aduce pe calea apucata servitii folositorie patriei.“

Dupa cum scim, cu Nr. 7649 din 1 Iuniu a. c. statutele societati suntu aprobate, administratiunes e constituita si vedem in consiliu si pe barbatii nostri d. Ioane Hanea că vicepresedinte, ér' pe d. cons. Iacobu Bologa si Ioane Brote că consiliari administrativi la acestu institutu. Statutele bancei cuprindu:

1. Ramulu de ascuratii in contra focului.
2. " " " pe vietia.
3. " " " in contra grandinei.
4. Ramulu de ascuratii in contra daunelor prin transportu si tabelele de premii pentru ascurari.

Din aceste statute se pote vîcine informa despre modulu si folosele ascurarei precum si despre securitatea, oare e garantata prin acestu institutu. In scurtu va urma provocarea la intemiarea fondului in sensulu statutelor.

UNGARI'A. In siedint'a din 8 Augustu dn. cav. Pusceriu presentéza unu memorandu alu scaunelor filiale Selisce si Talmaci, tienendu urmatori'a cuventare, dupa „Tel. Rom.“:

Onorata casa! Imi ieu libertate de a prezenta onoratei case memorandulu comuneloru din scaunele filiale ale Selisce si Talmaciului tienutore de fundulu regiu, cu care ele pretindu regularea referintelor sale de dreptulu publicu facia cu jurisdictiunea supraordinata, pre langa acea rugare, că onorata casa se binevoiesca a'lu recomandá intregului ministeriu spre pertractarea si resolvirea meritória.

Caus'a pentru ce amu indreptatul acestu memorandu pre calea dietei, este, ca cuprindeciu cestiuni organisatorie si privitorie la dreptulu publicu, acestu obiectu a mai fostu devinutu odata — la an. 1848 — pre més'a dietei, dara pentru evenimentulu, ce au intrevenit atunci, nu se putura luá la pertractare; era caus'a pentru ce'lui recomandu intregului ministeriu e, ca obiectulu, in măsura mai mare séu mai mica, atinge resortele tuturoru ministerie-loru.

Locuitorii din scaunele filiali ale Selisce si Talmaciului cam la 30.000 suflete totu romani si astadi mai etau afara de barierile constitutiunale, — ei suntu eschisi dela orice vietia municipală, — ei si astadi inca se administréza prin dregorii dominali si prin curti domnesci (s'au-dim!) ; — ei — dupa cum arata — s'au jeftuit de tôte drepturile si averile comunali si municipali, — si tôte acestea se intempla numai diu acea causa, că jurisdictiunea supraordinata se dovedescu prin aceea, ca acei locuitori suntu, séu au fostu iobagii loru, cu tôte ca ei, că locuitori si fondului regiu totudéun'a au fostu domeni liberi, si cu tôte ca chiar si fostii iobagi

astadi nu se mai potu eschide, dela participarea la drepturile constituunale (asia e!).

Ordinea casei nu permite motivarea mai pre largu a esemelelor esibite pana nu suntu puse la ordinea dilei, de aceea nici eu nu vreau de asta data se intru mai departe, in dilucida-re si argumentarea acestui obiectu. Ast'a acum aru si si de prisosu, pentruca memorandulu desfasura si lamuresce destul de bine si pre largu tota starea causei, si eu mi am luat voia de alu dâ in tipariu, si a dispune, că se se imparta intre toti membrii onoratei case.

Inse deca onorat'a casa 'mi permite de a mai adauge inca vr'o cateva cuvinte, acestea se referecă la acea observatiune, ca memorandulu acesta oglindéza numai in miniatura suferintele si nepastourile cele mari ale romanilor din Ardeal si in specie a celor din fondulu regiu si ca cau'a Salisenciloru si a Talmacieniloru face o parte a causei romane ardeleni.

Selisencii si Talmacienii se indreptéza cu incredere si fiducia catra onorat'a dieta. (—) Binevoiesca si on. casa a primi acésta ou acea sympathia, ce merita in deobete tôte causele romane, pentruca pozituna geografica si etno-grafica a elementului romanu, facia cu celu maghiaru, a dictat acelor'a totu acea sorte totu acelu viitoriu, si asta ele suntu avisate naturalmente la reciproc'a spruginire. Cine ignoréza si lucra in contra acestei doctrine, acela lucra in contra proprietelor interese si vatema propri'a - si existentia. Viitorul va dovedi acésta in practica. —

Pre langa aceste simtieminte din nou recomandu cau'a oea drépta si forte momentosa a Selisenciloru si Talmacieniloru, era memorandulu in limb'a romana si maghiara 'lu predau onor. presidu dietale spre ulterior'a afacere (s'a datu comisionari petitionaria). —

La ordinea dilei se puse ér' proiectul de-honvedi si P. Gridceanu propune ca batallionele, care voru fi cu majoritatea rom. se se comandeze si maghiaresc si romanesco, dar' fiindu intreruptu de cativa maghiari cu reclama-re, oa natione romana nu exista, ci numai nationalitate romana, dice: me coregu domnilor: nationalitatea romana. Ministrul Andrássy si dep. Káoskovits iufruntara si acesta propunere, că unu oe in contra legei de limb'a maghiara, si se incheie desbaterea speciale.

Se primesec apoi proiectul de insurrectione poporului si apoi urmeza desbaterea generalea de votarea de 38.000 recruti pentru anulu acesta, care 'n data se primi.

In siedint'a din 8 Augustu se vota cum scim a asupra proiectului de lego desbaterea armata, la care afara de cei 4, romanii nu votara. —

In siedint'a din 11 Augustu, dupace s'au presentat prin nunciu casei magnatiloru, cumca si ea aprobeza proiectele de armare, presidintele a enunciatiu, ca se proroga diet'a, si siedint'a cea mai deaproape se va tiené in 16 Septembrie. Cas'a magnatiloru n'a prea tienutu multe desbateri, ci numai a cam subscrisu proiectele venite din cas'a de diosu, de aceea nici ca amu avutu ce refera despre ea ceva mai momentosu. —

In Jászberény se cutremură pamentulu in 20, incatu congregatiunea districtului a trebitu se se amane. Dauna mare. —

AUSTRI'A INFER. Vien'a 22 Augustu. Adi se deschisera dietele provinciale in Cislaitani'a si locuitorii asternura si proiectele confesionali, si despre redicarea consensului politici la casatoria modificarea legei comunale si a legei electorale. —

In Boem'a inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. —

In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er'a loru. — In Moravia inca se deschise diet'a in presint'a min. Hasner si a deputatilor germani, dar' cehii absentara cu totii. Ei se occupa cu adunare si meetingurile nationale fara intre-rumpere, tienu cuventari la poporulu adunatu cu miile in serbatori si nu voru se se induplice suptu suprematia nemtieasca in ti'er

BUCOVIN'A. Cernauti 16 Augusto. Diurnalul „Czernovitzer Zeitung“ ne inscrieaza si inca despre unu ce imbeculatoriu, cumca la petitiunea ce o dedera deputatii bucovineni, gr. or. la inaltul ministeriu pentru conchiamarea unui sinod cu scopu de a se fipsa autonomia bisericescă, aru si sositu la episcopulu bucovinenu provocarea inalta, că acelasi dimpreuna cu consistoriul se se consulteze despre o propunere: in ce chipu s'ar poté face destulu dorintelor pentru fipsarea autonomiei bisericei gr. or. dupa mesur'a autonomiei ce se afla garantata din partea legilor de statu. Si ce e mai imbeculatoriu, ca dela inaltele locuri se aréta dorint'a, că se ié parte la acole consultari si mireni. Resultatul acestu imbeculatoriu, in mare parte, se atribue reconnoscutei activitatii si staruintie neobosite a domilor de H u r m u z a c h i - si ne odichinu, ca si la consultarile acestea, si voru puté eoseroita susul audatii barbati influenti'a sa cea strabatora si mangaitoria pentru respectivii reprezentati de ei. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci 21 Augusto. Corpurile legiuitorie ale Romaniei suntu convocate in sesiune straordinaria pentru 2/14 Sept. Inaltul rescriptu respectivu e datatu din 8 Augusto 1868 Nr. 1252. „Romanul“ e' ne incredintaza, ca dupa ce post'a rusescă din Romani'a s'a desfintat, print're conventiune intre guvernul Austriei si alu Romaniei s'a desfintat si post'a austriaca si dela inceperea anului viitoru post'a romana va functiona singura in tota Romani'a. Numai cu iutiela posibila, cu stricta regularitate si securitate.

Jurisdictiunea consularia, cestiunea cea mai mare, care umilesce suveranitatea Romaniei, inca — se speréza — ca se afla in ajunul desfintarei. Guvernul Rusiei a luat initiativa la acésta si dn. D. Brateanu inca lucréza in Vien'a, Parisu si Anglia la deslegarea soestei cestiuni importante, si acum diurnalul „Times“ se pronuncia categoricu pentru immediata desfintare a acestei jurisdictiuni, e' L'Avenir National, diariu din Parisu spune, ca acésta cestione se afla acum la ordinea dilei. Aru si timpulu că puterile europene se deslege manele statelor creste in Orientu, că se nu sia impedeate in aventarea loru la imputerire prin impedeclarile osili se punu din partea consulilor, cari aveau destinatiunea numai a apera pre crestini in contra fanatismului turcescu, cari in statele creste acum si au perduto scopulu misianei, prin urmare s'au facutu de prisosu. —

In privint'a oprire din partea Austriei de a se treoe arme in tierile invecinate, „Romanul“ are depesi a esplicatoria, cumca guvernul (austriacu) a hotarit a nu lasa trecerea armelor, decatu cu consentirea guvernelor acelor tieri. Caus'a oprire se da a fi temere despre o noua trecere a Dunarei pe frontarile Bulgariei. —

O faptă frumosă. Oricine cunoscere fara indoieala importanta orasului Brail'a, că portul celu mai principal alu Romaniei, unde comercialu joca unu rolul insemnat cu tota lacunele, ce tiéra nostra ofere in midilicele de comunicatiune; acestu orasul este locul de intalnire a mai tuturor nationilor din Europa. Sperant'a oricarui romanu inse, ca portul Brailei va deveni cu timpulu unul din diamantele principali, ce va orná corón'a Romaniei, crește si mai multu candu privesce la aventulu ce si-a luat de cativa ani. Si intru adeveru, nu suntu multi ani de candu Brail'a, marele portu alu Romaniei, parea a fi condamnat se stă locului, din cauza paralisiilor de domină spiritele. Gratia inse oménilor, cari au datu impulsu unei noue directiuni in vieti'a publica, acésta paralisia a incetata in orasul nostru. Brail'a se bucura astazi de o reputatiune, ce nu o avea mai inainte. — Consiliul comunale alu urbei, care se compune din oménii cei mai doritori de binele comunu si in capulu caruia se afla una barbatu animatu de sentiminte cele mei sincere pentru libertatea si prosperarea Romanilor, consiliul comunale, dicemu, petrunu de adeverulu, ca un'a din conditiunile esentiale pentru desvoltarea unei societati este neaperatu instructiunea, a castigatu mari drepti-

turi la recunoascinta orasianilor prin asiduitatea sa, de a o aduce in stare de inflorire. Deocamda posiedem pre langa atatea scole de ambele secole si unu bunu gimnasiu, care este frequentat de copii din toate clasele, detorimus acésta oménilor, cari diregu afacerile cetatii nesci si cari nu omitu nimicu de a incurajia totu ce se raporta la desvoltarea intelectuale.

Astazi avemu fericirea a laudá inca o fapta, pentru care consiliul nostru comunale de sicura merita aplausele tuturor Romanilor amatori de progresul instructiunei. Din initiativa dlui primar s'a accordat de consiliul comunale din Brail'a dlui G. Frollo, profesore de limb'a italiana la gimnasiul Carolu I., o subvenitie de 450 galbeni pentru editarea unui dictionaritaliano-romanu (vol. I); francesou-romanu (vol. II) si romano-italiano-francesescu (vol. III), pentru care bani autorele va da primariei locali unu numaru echivalent de exemplare. Acésta opera, fructul laborei de 10 ani a eruditului nostru profesore, va face epoca in literatur'a filologiei romane; ea imple o lacuna sentita de toti, cari se occupa cu studiul limbelor francesa si italiana. Afara de acésta, ceea ce este si mai principală, va contribui forte multu la a ne face pre noi romanii mai bine cunoscuti fratilor nostri italiani. Catu despre valoarea scientifica intrinseca a operei, avemu satisfactiunea morale de a anunçat tuturor, ca dictionarul este lucratu cu o exactitudine si diligenta rara; o proba din cea d'antaia ola imprimata la Pest'a ne sta inainte si n'avemu decratu a laudá accuratet'a tipariului. — Onorabile d. Frollo ne-a facutu onórea se ne insarcineze de a ne face interpretul multiamirilor sale inaintea consiliului comunale, si noi nu ne potem implini mai bine acésta frumosă datorie, decatu, dandu publicitatii o tapta asia de laudabile a consiliului comunale din Brail'a.

Straibii veru poté vedé de ací, ca romanii de departe de a'i urgi, dupa cum s'a disu adesea, sciu se le fia reconnoscatori ori de oate ori voru lucră că d. Frollo, a carui opera suntemu siouri ca va culege meritele ce i se cuvinu.

G. Dimitrescu,
Doct. in dreptu.

Alianti'a pruso-rusa nu se mai ascunde, dar nici Francia nu ramane muta. Demonstratiunea oea imputitoria militaria din 14 Augusto, si grandiș'a demonstratiune cu imprumutul celu colosal si ne mai auditu de 15 miliarde, a datu Europei se scia, ca Francia are si arme si bani, nervus rerum gerendarum. Cu Itali'a inca s'a reimpecatu Francia; si tota lumea crede, ca prorumperea resbelului intre Prusi'a si Francia nu va tragana indelungat. In Rusia se va intruni conferint'a pentru casarea bombelor ecsplosibile in 13 Oct. Invitatii s'au tramis la tota guvernele respective.

Grecii suntu in ecstazu, ca regin'a le nascu in 21/2 Aug. unu Constantiu. Acum voru tiené că amana Bizantulu. —

Varietati.

Francmasoneri'a femeilor, Romantiu, care pana acum a pucinu cunoscuta publicului romanu; elu e publicato in mai multe limbi la natiunile, cari vrura a introduce preamatori de lectura delectatoria si in cerculu unei societati misteriose si inca in alu secolului frumosu. — Acesta Romantiu tradusu de dn. Z a c h a r i a A n t i n e s c u, prof. la scola nationala in Ploiesoi, ese in 2 volume 80 la lumina, cu ajutoriul abonamentelor.

Pentru ambe volume abon. e 4 lei noi, sau in fiorini 1 fl. 60 cr. in moneta sunatoria, respunsi indata cu abonarea. Primii abonati 400 voru primi ambele volume cu 3 lei noi si completeanduse numerul abonatilor se va pune sub presa. Abonarea se face deadreptulu la traductorulu. —

Responsuri: M. S. Nagylak. Suma adunata pentru redicarea monumentului laurea. tului nostru poetu Andrei Muresianu se poate tramite deadreptulu la comitetul asociatiunei rom. transilvane in Sibiu, pe langa desemnarea precisa a scopului, că se se faca. — Speram, ca nu se va da uitare in delungu timpu redicarea unui monumentu demnu de memoria numi-

tului barbatu. J. F. N'amu avutu norocire in persona. S'a tramis. Resteaza unula. —

H o m o r o d u: In 9 Iuliu am primitu restanta, prin urmare numai 84 or. mai restega pana in 31 Dec. a. c. —

Nr. 1073.

1-3

Escriere de concursu.

Pentru 1 stipendiu de 84 fl. v. a. usuatu de rigorosante Vas. Ratiu si pentru 3 stipendia cate de 63 fl. v. a. usuata de Candidu Albini, Alecsandru Ouaciu si Ioane Mesarosiu, totu din fundatiunea repausatului Dr. de medicina Simeone Romantai prin absolvirea respectivilor devenite curata vacante. — Era pentru 4 stipendia cate de 315 fl. a. c. usuata de rigorosantii Adalbertu Balintu, Ioane Porutiu, Ioane Vlasa si Augustinu Horsia, unolu de 63 fl. v. a. a stipendistului Ioane Dordea, si altul de 60 fl. v. a. a stipendistului Ioane Ternaveanu totu din fundatiunea amentului fundator repausat, sub conditie de deca celu multu pana in 15 a lunei venitorie nu si voru produce testimoniale scolastice recerate, deveninde vacante prin acesta pana in 15 Septembre a. c. se scrie concursu.

La preatinsese stipendia potu concură:

c) Numai aceli teneri studenti, cari suntu nascuti in marele Principatu alu Transilvaniei.

b) Cari au iu studia calculi de eminentia, si o portare morale bona.

c) Dimpotrivă cu celi ce imbracisea scientiele medicinale s'au juridice, acelia cari an de cugetu a se perfectiona in studiale reali si technica, seu in cetea de arte frumosé.

Dintre concurrenti voru ave preferintia ceteris paribus celi de origine nobile, si celi cari suntu sanguini ou piula fundator repausat.

Dela concurrenti apoi se cere că: Testimoniale scolastice ataturande la cererile loru concursuale se le dă in origine ori in copia autentica. Era testimoniale de paupertate se sa provideze pre basea normelor si prescriselor sustatorie prelunga subscrierea antistie comunali si a parochului respectivu cu sigilul comunale si a parochului — eatu si cu subscrierea vreunui oficial politic de cercu, — era in opide si in ceteati cu subscrierea parochului si a antistie comunale seu cetatiene — si cererile concursuali astfelii instruite se le substerne subinsemnatului consiliului metropolitan.

Blasiu 17 Augustu 1868.

Consiliul metrop. gr. cat. de Alb'a Iulia.

Nr. 2249/2148, 1868.

2-3

C O N C U R S U.

Fiiinduca concursulu pentru vacanta statione de unu docente la scola romana greco-catolica din libera regia cetate Aradu, escrisu pe terminulu de 8 Iuliu a. c. au remas fara rezultat, totu acelu concursu se prelongesce acum pana in 8 Sept. 1868.

Acésta se aduce la cunoscinta publica cu acelui adausu: cumca toti aceia, cari dorescu a castiga stationea de docente susu memorata, au de asi tramite petitiunile sale intarite cu atestate demne de creditul si legalitate despre relationile personale, despre gradul culturei si despre sciintira ce o posedu in limb'a romana si maghiara precum si despre servitiale facute pana acum, celu multu pana in 8 Septembre a. c. la comunitatea orasului acestui.

Cu stationea acésta de invetitoriu puse in concursu se afla impreunato unu salariu annuala de 400 fl. si cortelul naturalu.

Acésta se aduce la cunoscinta publica cu adausu, ca din partea adunarei comune se inscintiază, cumca ea doresce, că concurrentii se se prezenteze mai inainte in persona.

Datu in Aradu din partea comunitatei orasului din siedint'a tienuta in 10 Augustu 1868.

Comunitatea liberei regiei cetati Aradu.

Cursurile la bursa in 25. Aug. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 43 cr. v.
Augsburg	—	—	112 , 25 ,
London	—	—	114 , 40 ,
Imprumutul nationalu	—	—	58 , 20 ,
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	58 , 30 ,
Actiile bancului	—	—	730 , — ,
creditiul	—	—	242 , 60 ,

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamantului in 20. Aug. 1868:

Bani 70·75 — Marfa 71·50.